

IBDIS
Ministerul Educației

We know
books

art Klett

Tudora Pițilă
Cleopatra Mihăilescu

Educație civică

Clasa a III-a

1. Aplicarea unor norme de conduită în viața cotidiană
1.1. Explorarea calității de persoană pe care o are orice om
1.2. Identificarea unor trăsături morale definitorii ale persoanei
1.3. Explorarea grupurilor mici și a regulilor grupului
2. Manifestarea unor deprinderi de comportament moral-civic în contexte de viață din mediul cunoscut
2.1. Recunoașterea unor atitudini în raport cu lucrurile, cu plantele și animalele
2.2. Manifestarea unor atitudini pozitive în raport cu lucrurile, cu plantele și animalele
2.3. Explorarea unor relații existente între oameni în cadrul grupului
3. Cooperarea cu ceilalți pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru, manifestând disponibilitate
3.1. Relaționarea pozitivă, în grupuri mici, pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru
3.2. Participarea la acțiuni în grupuri mici, prin asumarea de drepturi și îndatoriri
*3.3. Participarea la proiecte simple cu conținut moral-civic, în cadrul clasei, al școlii sau al comunității locale

UNITATEA 1. Lucruri, plante, animale, persoane

Competențe asociate: 1.1., 2.1., 3.1., *3.3.

1. Ce sunt lucrurile?	8
2. Ce sunt animalele și plantele?.....	10
3. Ce înseamnă să fim persoane?.....	12
4. Nevoia de lucruri	14
5. Nevoia de plante și animale	16
6. Nevoia de ceilalți.....	18
Recapitulare.....	20
Evaluare	22
Sugestii pentru lectură	24
Proiect. Expoziția	26

UNITATEA 2. Relații, atitudini, comportamente

Competențe asociate: 1.1., 1.2., 2.1., 2.2., 3.1., *3.3.

1. Lucruri care ne exprimă	28
2. Relații și atitudini față de lucruri (I).....	30
3. Relații și atitudini față de lucruri (II)	32
4. Prieteni necuvântători.....	34
5. Atitudini față de plante și animale (I).....	36
6. Atitudini față de plante și animale (II).....	38
Recapitulare.....	40
Evaluare	42
Sugestii pentru lectură	44
Proiect. Materiale reciclabile.....	46

UNITATEA 3. Relații, atitudini, comportamente față de oameni

Competențe asociate: 1.1., 1.2., 1.3., 2.3., 3.1., 3.2., *3.3.

1. Încrederea și lipsa de încredere.....	48
2. Respectul și lipsa de respect.....	50
3. Curajul și lipsa de curaj	52
4. Bunătate și răutate	54
5. Despre adevăr și minciună	56
6. Modestia și lipsa de modestie	58
Recapitulare.....	60
Evaluare	62
Sugestii pentru lectură	64

UNITATEA 4. Oameni împreună

Competențe asociate: 1.1., 1.2., 2.1., 2.2., 3.1., 3.2.

1. Acasă	66
2. La școală	68
3. La joacă.....	70
4. Prieteni	72
5. Drepturi și îndatoriri.....	74
Recapitulare.....	76
Evaluare	77
Recapitulare finală	78
Evaluare finală	79
Mic dicționar	80

Unitatea

Lucruri, plante, animale, persoane

Ce vom descoperi împreună?

- Ce sunt lucrurile?
- Ce sunt animalele și plantele?
- Ce înseamnă să fim persoane?
- Nevoia de lucruri
- Nevoia de plante și animale
- Nevoia de ceilalți

■ Recapitulare

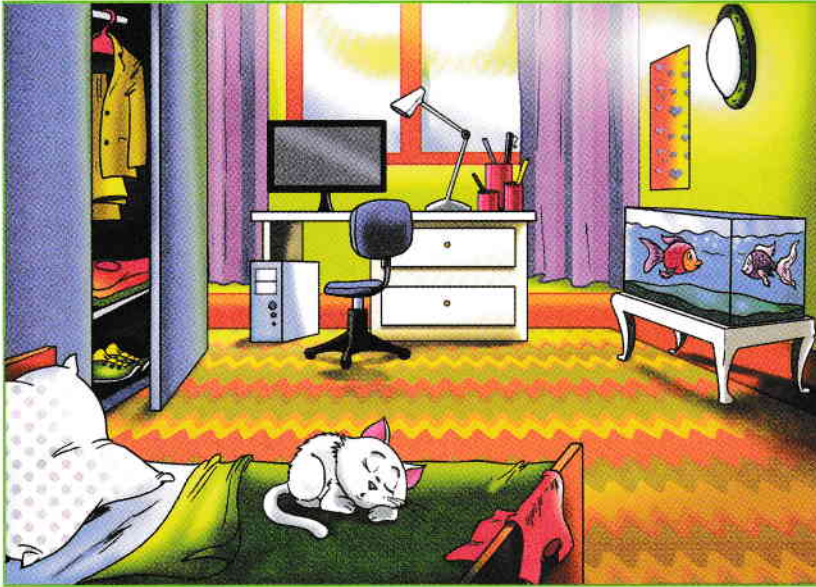
■ Evaluare

■ Sugestii pentru lectură

■ Proiect. Expoziția

Observăm

„Omul cinstește haina, nu haina pe om.“

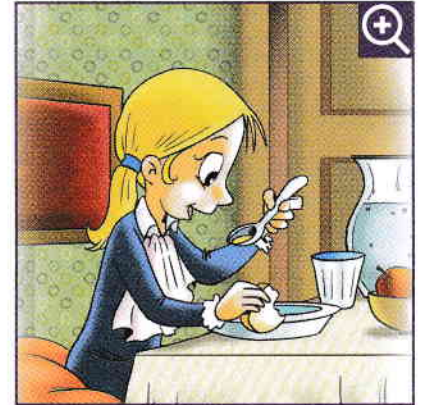
- Ce lucruri recunoașteți în imagine?
- Cine credeți că a realizat aceste lucruri?
- Ce importanță are fiecare dintre acestea?
- Ce sunt lucrurile personale? De ce credeți că le numim așa?
- Este important să avem grijă de lucrurile noastre? Argumentați.

Discutăm

„În odaia fetelor nu era nimeni. Intrase bunica, lăsând pe scaun geamantanul ușor al Monicăi și ieșise trântind ușa, după ce se uitase în oglinda ovală a șifonierului. În geamantan așteptau portretul bunicii și o păpușă să vadă noua locuință a Monicăi.

Monica, așezată în sufragerie la masă, pe un scaun cu două perne dedesubt, mânca frumos cu șervețelul agățat de pieptarul rochiței.“

(după Ionel Teodoreanu, *La Medeleni*)

- Ce lucruri se găsesc în odaia fetelor, așa cum este descris în text?
- Ce importanță are fiecare dintre aceste lucruri?
- Discutați despre înțelesul enunțului colorat din fragmentul dat.
- Spuneți două reguli de comportament la masă.
- Povestiți-le colegilor despre lucrurile personale din dormitorul vostru, precizând:
 - denumirea fiecărui lucru;
 - de unde le aveți;
 - importanța lor;
 - grija acordată;
 - amintirile pe care vi le trezesc;
 - motivul pentru care vă plac sau nu.
- Ce obiecte considerați că nu ar trebui să existe în camera voastră? De ce?

Lucrăm în perechi

1. Scrieți denumirile unor lucruri care se pot face din piatră sau din lemn.
2. Ce meserii au oamenii care transformă aceste materiale în lucruri?

Lucrăm în echipă

1. Piatra, lemnul, lutul au trecut prin diferite transformări pentru a deveni lucruri de care omul are nevoie.
 - Credeți că au simțit ceva în timpul transformării? De ce?
 - Considerați că acestea gândeau că omul le va da o întrebuințare? Motivați răspunsurile date.
2. Explicați înțelesul cuvântului „lucru“ din enunțurile următoare:
 - *Mi-am cumpărat un lucru.*
 - *Am avut de lucru trei probleme.*
 - *Articolul pentru revistă este în lucru.*

Reținem

În jurul nostru se găsesc lucruri și ființe. Lucrurile sunt corpuri fără viață. Ele sunt create de om sau de către natură. Lucrurile create de om au diferite întrebuințări. Unele lucruri din jurul nostru pot fi folosite doar de noi. Acestea se numesc *lucruri personale*.

Poți mai mult

1. Citește cuvintele, apoi scrie câte un enunț cu fiecare dintre cele care denumesc lucruri: *cretă, Ioana, creion, furnică, barcă, pietriș, Dâmbovița, rândunică*.
2. Scrie o listă cu câteva lucruri pe care ai dori să le confecționezi. Explică alegerea făcută.
3. Precizează pe care dintre lucrurile aflate în jurul tău nu ai dori să le folosești. Argumentează.

Portofoliu

- Culege cel puțin patru ghicitori despre lucruri care sunt folosite zilnic (săpun, periuță de dinți etc.).
- Realizează o fișă cu informații și imagini despre aceste lucruri.

Autoevaluare

• Ai cules patru ghicitori?	DA / NU	• Ai selectat imagini?	DA / NU
• Ai scris informații?	DA / NU	• Ai lucrat îngrijit?	DA / NU

Observăm

„Fiecare pasăre își iubește cuibul.“

- Care sunt viețuitoarele pe care le recunoașteți în imagine?
- Ce importanță are fiecare dintre ele pentru noi, oamenii?
- Ce alte viețuitoare mai cunoașteți? De ce au ele nevoie pentru a crește, a se dezvolta și a se înmulți?
- Discutați despre ocrotirea plantelor și a animalelor.

Discutăm

„Zboruri de găze cu aripi străvezii, cu aripioare albastre se încrucișau, fluturi jucau pe deasupra ierbii dese, în care începeau să se îngrămădească miresele calde. Și într-un covru scurmat în pământ, între frunze și păiuș, sta un iepure roșcat, pitit pe labe, cu urechile lăsate pe spatele gheboșat. În mângâierea căldurii dormita; își lumina ochii deodată, apoi îi întuneca încet și-și mișca botul crăpat, ca-ntr-un vis.

Pe cărări, înlăuntru, era încă umezeală. Numai ici-colo, mișcarea vieții: răzbătea o chemare nedeșlușită moale, stinsă; o gârneață subțire se clătina încet; foșneau un timp foile galbene ale anilor trecuți.

Pe la amiază, începu un glas de corn să adie din poiană în poiană. Bătaia copoilor răspunse răsunător: *chiaf! chiaf!* Se auziră și voci omenești. Și pe poteci, din lumină, intrară, cercetând cu ochii desigurile, doi oameni.“

(după Mihail Sadoveanu, *În pădurea Petrișorului*)

- Care sunt viețuitoarele prezentate în fragmentul dat?
- Ce părere aveți despre comportamentul viețuitoarelor descrise?
- Cum ar fi mediul înconjurător fără plante și animale? Argumentați răspunsul.
- Cum pot influența plantele și animalele viața omului?

Lucrăm în perechi

1. Grupați viețuitoarele din lista următoare în tabelul dat: *ardei, pelican, ciuboșica-cucului, mușeșel, cal, zebură, mușcată, gura-leului, fazan, tei, sunătoare, privighetoare, pisică, cartof, coada-șoricelului.*

Plante	Animale

2. Realizați o fișă despre *Nevoile plantelor și ale animalelor.*

Lucrăm în echipă

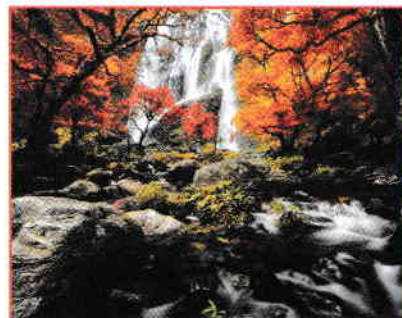
1. Stabiliți dacă animalele au familie. Dați exemple.
2. Alegeți dintre acțiunile din lista dată pe cele specifice numai oamenilor: *crește, gândește, învață, scrie, se deplasează, se hrănește, se joacă, vorbește, se înmulțește.*

Reținem

Animalele și plantele au viață. Ele sunt ființe, ce au nevoie de hrană, apă, condiții de viață care să le asigure creșterea, dezvoltarea, înmulțirea.

Plantele și animalele nu pot realiza acțiuni care sunt specifice doar oamenilor. Spre exemplu, ele nu gândesc, nu vorbesc, nu învață, nu scriu, nu citesc.

Poți mai mult

1. Scrie pe caiet numai enunțurile adevărate.
 - Plantele nu au viață.
 - Animalele se înmulțesc.
 - Plantele și animalele sunt ființe.
 - Fără hrană, viețuitoarele nu pot trăi.
2. Scrie câte o propoziție despre o plantă preferată sau un animal preferat de tine. Argumentează-ți alegerea.

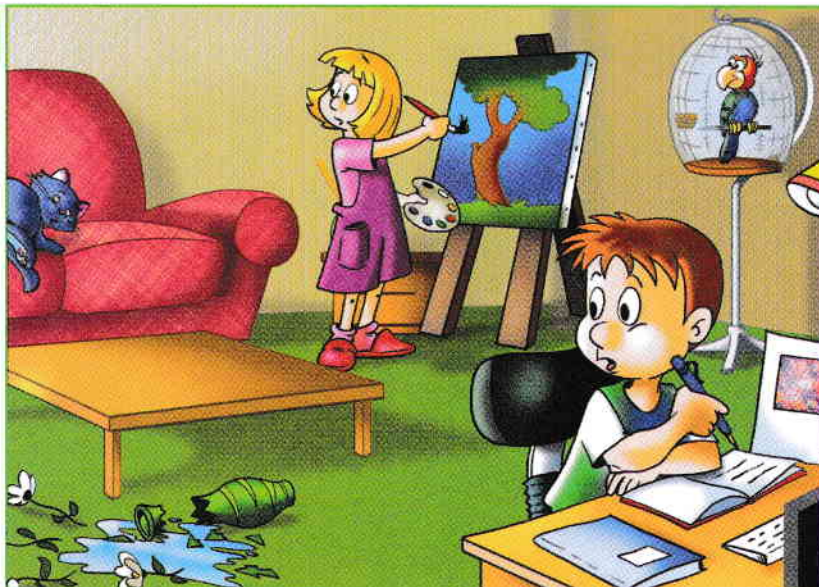

Concurs

- Formați două echipe. Membrii fiecărei echipe vor descrie, pe rând, prin cuvinte, gesturi, mimică, o anumită plantă și un animal. Membrii celorlalte echipe vor ghici despre ce este vorba.
- Se acordă timp de gândire **1 minut**. Fiecare răspuns corect valorează **5 puncte**. Câștigă echipa care acumulează cele mai multe puncte.

Observăm

„Oamenii, ca degetele, nu seamănă unii cu alții.”

- Ce observați în imagine?
- Care sunt ființele ilustrate?
- Ce face băiatul?
- Ar putea pisica să facă aceleași acțiuni pe care le face copilul? De ce?
- Care dintre personajele ilustrate ar putea face curățenie în cameră?
- Cine ar fi putut să spargă vaza? De ce?

Discutăm

„Cățelul porni înainte, adulmecând prin iarbă. Copilița băgă de seamă că de-o parte și de alta a cărării florile își plecaseră capetele și dormeau. Într-un colț de umbră îi apărură o luminiță.

– Acolo trebuie să fie o căsuță pentru noi, murmură duduia Lizuca.

Apropiindu-se de lumina licuriciului, cunoscă că se afla lângă o scorbură de răchită bătrână. Pletele lungi ale ramurilor cădeau către ea și se clătinău alene.

– Asta-i o casă foarte bună, mormăi Patrocle.

Atunci Lizuca își ceru voie de la răchită:

– Mătușă răchită, șopti ea cu sfială, ne dai voie să intrăm în casă la mătă?

Răchita o mângâie lin și îi dădu drumul în scorbură.

– Aicea-i foarte bine, Patrocle, grăi fetița, cuibărindu-se.”

(după Mihail Sadoveanu, *Dumbrava minunată*)

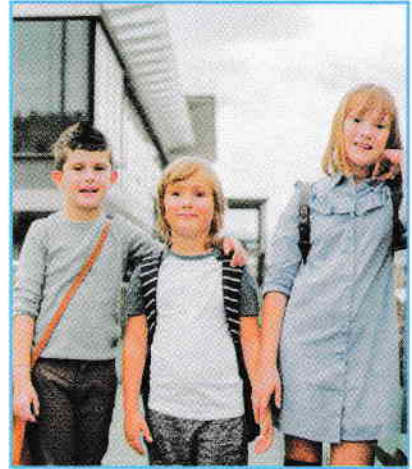
- Care sunt ființele prezentate în acest fragment?
- Prin ce se aseamănă și prin ce se deosebesc ele?
- Care dintre ființe credeți că este o persoană? Motivați răspunsul.

Lucrăm în perechi

1. Scrie trei trăsături ale colegului de bancă. Argumentează. Cere-i colegului tău părerea despre ceea ce ai scris despre el. Discutați.

Lucrăm în echipă

1. Formați trei echipe. Un elev scrie o calitate și un defect care îl definesc. Ceilalți vor aduce completări.
 - Accepți prezentarea făcută de colegi? De ce?
 - Ai descoperit și alte trăsături? Cum le consideri?
 - Comunică-le celorlalți colegi descrierea echipei.

Reținem

Oamenii, plantele, animalele au viață. Ele sunt ființe. Dintre acestea, numai oamenii gândesc, au sentimente, au voință, vorbesc, muncesc. Oamenii sunt persoane.

Fiecare om are calități și defecte.

Orice om are o părere despre sine. Uneori, părerea despre sine a cuiva nu se potrivește cu părerea celorlalți.

Poți mai mult

1. Scrie în dreptul fiecărui nume din șirul dat câte o acțiune pe care doar oamenii o pot face: *Sorina, Elena, Victor, Alexandru*. **Exemplu:** *Andrei citește*.
2. Transcrie doar acțiunile pe care plantele și animalele nu le pot îndeplini: *respiră, mănâncă, învață, cântă, vorbește, merge, muncește, explică, râde, se înmulțește, iubește*.
3. Scrie-i un bilet colegului tău, în care să îi prezinți părerea ta despre el.

Portofoliu

- Fiecare copil primește câte o coală de hârtie. În prima jumătate a foii, elevii vor nota patru aspecte (calități personale, activități, abilități etc.) la care sunt foarte buni. Pe cealaltă jumătate a foii vor nota lucrurile pe care ar dori să le învețe și vor scrie despre ajutorul de care au nevoie în acest scop.
- Până la sfârșitul anului școlar, fiecare copil își va completa în fișă progresele făcute, pe care, înainte de vacanța de vară, le va evalua împreună cu familia și cu învățătoarea/învățătorul.

